

Forundersøgelse af 860 m² i Kunstmuseets have d. 21. - 23. november 2006.**Indhold**

Resumé.....	2
Årsag og evt. sagshistorie	2
Deltagere	2
Lokalisering og topografi.....	2
Indmåling	2
Iagttagelsesforhold.....	2
Metode og beskrivelse	3
Fundtyper og datering	3
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	3
Anlægsliste.....	4
Fundliste.....	4
Fotoliste.....	4
Tegningsliste	5
SVM01043-1_Bilag 01: Digitale udgravningsfoto	
SVM01043-1_Bilag 02: Oversigtstegning	
SVM01043-1_Bilag 03: Detailtegning af ovn a01	

01043D15 Ovn set fra vest

Resumé

Forundersøgelse af 860 m² i Kunstmuseets have gav et fundament af ovn til brænding af kalkmørtel, 1 grøft, 1 grube, 1 faskine, 1 fundament samt et betonfundament, alle dateret til 1600-tallet og frem.

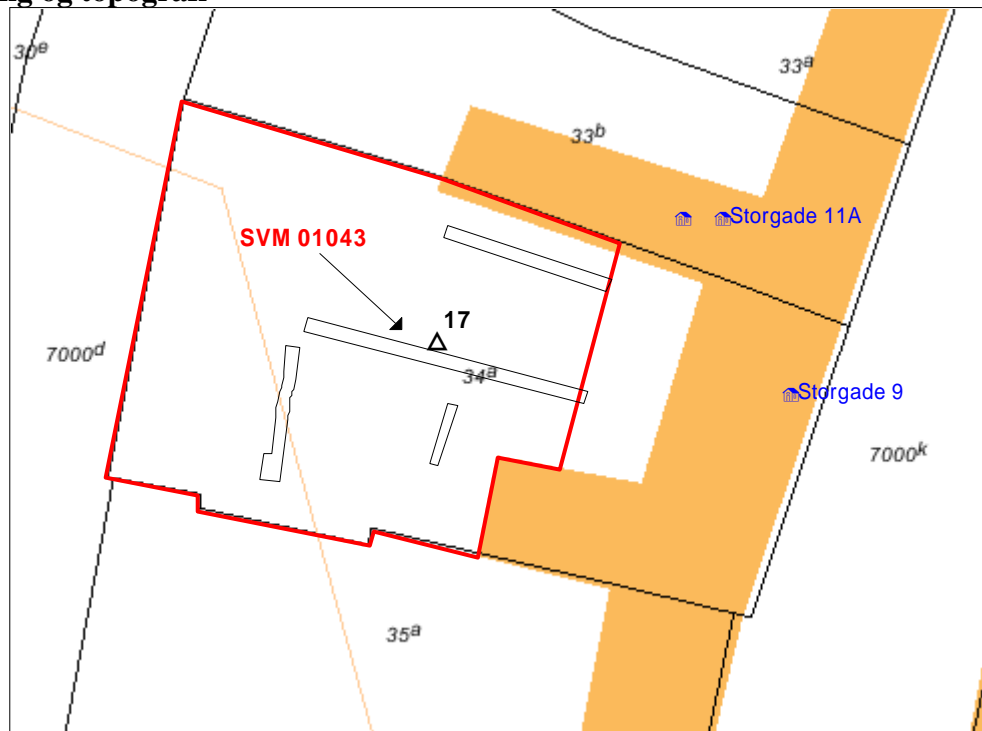
Årsag og evt. sagshistorie

Henvendelse fra bygherre ang. skjulte fortidsminder jvf museumslovens §25 forud for planlagt nybyggeri. Alle sagsoplysninger er registeret i Musfront.

Deltagere

Forundersøgelsen blev udført af Thomas Ø. Jensen og Kirsten Christensen (daglig leder). Maskinkraft blev leveret af John Petersen.

Lokalisering og topografi

SVM01043 det berørte areal (markeret med rødt) med søgegrøfterne indplaceret

Kunstmuseet ligger på vestsiden af Storgade, som er bebygget i 1600-tallet i forbindelse med oprettelsen af rytterakademiet. Storgade 9 er bygget som godsforvalter bolig, mens Storgade 7 er bygget til ”de unge herrer”. Selve bebyggelsen har fortrinsvis ligget langs Storgade, mens resten af grundene har været have. På den vestligste del af den berørte grund ses stadig spor af et haveanlæg.

Indmåling

Et valgt punkt i hver ende af søgegrøfterne er indmålt i forhold til eksisterende hjørner på omkringliggende bygninger og afsat i Mapinfo ved cirkelslagsindmåling. Nøjagtigheden er inden for 10-20 cm, da målebåndene skulle over jordbunker og udenom skulpturer og bevoksning.

Iagttagelsesforhold

Det regnede ved gravningen af søgegrøfterne, men jorden var mættet af vand og iagttagelsesforholdene var gode. Ved placeringen af søgegrøfterne skulle der tages hensyn til en pavillon, nabobygningen, bevoksning og skulpturer.

Metode og beskrivelse

Med lille gravemaskine påmonteret en plan rabatskovl gravedes 4 søgegrøfter, hvor det var muligt på grunden. Der blev startet med en 1,5 m bred skovl, men pga den store opgravede jordmængde blev skiftet til en 1,0 m bred skovl. Den opgravede jord indeholdt mange murbrokker, men afgravningen blev standset ved fremkomsten af flere mursten i sammenhæng. Hvor der ikke fremkom tegn på fundamenter eller anlæg, blev gravet til undergrund. Søgegrøfterne blev tegnet i målestoksforholdet 1:100. Stratigrafien blev beskrevet på udvalgte områder af søgegrøfterne. I søgegrøft 1 fremkom store sten med mursten liggende ovenpå. Fundamentet blev rensset op med skovl og ske, fotograferet og tegnet i målestoksforholdet 1:20. Det viste sig, at der hverken var mørtel mellem murstenene eller mellem murstenene og syldstenene. Det må derfor var tilfældigt at murstenene lå ovenpå syldstenene. Øst for syldstenene fandtes et trækulsholdigt lag og ved gravning gennem dette fandtes en brolægning af håndstore sten. Dette niveau blev ligeledes fotograferet og tegnet i målestoksforholdet 1:20.

Fundtyper og datering

Forundersøgelsen gav et fundament af ovn, 1 grøft, 1 grube, 1 faskine, 1 fundament samt et betonfundament, alle dateret til 1600-tallet og frem.

	Stenalder	Bronzealder	Jernalder	Middelalder	1600-^
Anlæg					
Anlæg - Faskine					X
Anlæg - Grube					X
Anlæg - Grøft					X
By					
By, brønd					X
By, fundament					X
By, ovn					X
Produktion (kalkmørtel)					X

Der blev ikke opsamlet fund ved forundersøgelsen

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Der blev fundet undersøgt ca 49 m² af ca. 860 m², hvilket giver en undersøgelsesprocent på 6 %, hvilket anses for at være dækkende i dette tilfælde da den vestlige del bærer præg af et nyere tids haveanlæg. En stor del af den undersøgte grund havde flere planeringslag bestående af lag indeholdende byggeaffald vekslende med næsten sterile sandlag (se stratigrafi s.5).

Over brolægningen i ovnen fandtes et tykt trækulsholdigt lag overlejret af et lag med indhold af brokker af frådsten/kildekalk og det antages at ovnen har været brugt til brænding af kalkmørtel til byggeriet langs Storgade i 1600 tallet. Den fundne ovn til brænding af mørtel bør undersøges eller beskyttes inden nybyggeriet.

Sorø d. 15. december 2006

Kirsten Christensen

Anlægsliste

A.nr	Type	Beskrivelse	Snit	T. nr	datering
a01	Ovn	Bundbrolægning af nævestore sten liggende i trækulsholdigt ler. Omgivet af syld af større sten op til 70 x 45 cm.		2, 3	Nyere tid
a02	Nedgravning.	Dyb nedgravning på tværs af grøften, ikke gravet i bund. Opfyldt af flere omgange. Første opfyld: Gult sandet grus med en del knuste brokker og tegl. Andet opfyld: Muld blandet med brokker og tegl.		1	Nyere tid
a03	Fundament.	Fyldet omkring stenene er næsten rent ler uden brokker. Ikke sammenhæng med a01		1	Nyere tid
a04	Brønd?	Lystgråt ler.	Skarpe kanter	1	Nyere tid
a05	Fundament til fuglebad eller skulptur.	Armeret beton		1	Nyere tid
a06	Grøft	Lysbrungråt leret muld		1	Nyere tid
a07	Stenfaskine.	Fyldt med hånd til hoved store sten.		1	Nyere tid

Fundliste

Der blev ikke opsamlet fund ved forundersøgelsen.

Fotoliste

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
01043	1	Digital	Tildækning af søgegrøft 3, set fra øst	KC	21-11-2006
01043	2	Digital	Tildækning af søgegrøft 3, set fra øst	KC	21-11-2006
01043	3	Digital	Søgegrøft 2, set fra øst	KC	21-11-2006
01043	4	Digital	Stratigrafi i søgegrøft 2, set fra nord	KC	21-11-2006
01043	5	Digital	Stratigrafi i søgegrøft 2, set fra nord	KC	21-11-2006
01043	6	Digital	Nedgravningen til anlæg 04, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	7	Digital	Vestlige nedgravningskant til anlæg 04, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	8	Digital	Søgegrøft 4, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	9	Digital	Søgegrøft 4, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	10	Digital	Sten i søgegrøft 4, set fra vest	KC	21-11-2006
01043	11	Digital	Ovn a01, øverste lag, set fra nord	KC	21-11-2006
01043	12	Digital	Ovn a01, øverste lag, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	13	Digital	Ovn a01, øverste lag, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	14	Digital	Norddel af ovn a01, øverste lag, set fra syd	KC	21-11-2006
01043	15	Digital	Bund af ovn a01, set fra vest	KC	22-11-2006
01043	16	Digital	Bund af ovn a01, set fra nord	KC	22-11-2006

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
01043	17	Digital	Bund af ovn a01 med overliggende stratigrafi, set fra vest	KC	22-11-2006
01043	18	Digital	Bund af ovn a01 med overliggende stratigrafi, set fra vest	KC	22-11-2006
01043	19	Digital	Brolægning i bunden af ovn a01, set fra vest	KC	22-11-2006
01043	20	Digital	Brolægning i bunden af ovn a01, set fra vest	KC	22-11-2006

Tegningsliste

T.nr	Type	Målestok	Dato/Init
T01	Plantegning af søgegrøfter 1-4	1:100	21-11-2006 TØJ
T02	Plantegning af øverste lag i ovn a01	1:20	21-11-2006 TØJ
T03	Plantegning af nederste lag i ovn a01	1:20	22-11-2006 KC
T04	Indmålingstegning af søgegrøfterne	Ikke målfast	21-11-2006 TØJ

Stratigrafi

Grøft 1: østprofil, den sydlige del, lagene beskrevet ovenfra

Lag 1: 0 - 20 cm: muld,

Lag 2: 20 - 50 cm: muldblandet ler med brokker og tegl,

Lag 3: 50 - 80 cm: gult sandet grus med en del knust brokker

Lag 4: 80 - 82 cm: fint sand, lagt på undergrunden

Lag 5: 82-100 cm: brunt homogent leret sand (undergrund)

I grøft 2: sydprofil, lagene beskrevet ovenfra (01043D04, D05):

Lag 1: 0- 20 cm: muld,

Lag 2: 20 - 40 cm: gråbrunt gruset leret sand med en masse knust brokker og tegl

Lag 3: 40 - 55 cm: lyst gulbrunt gruset ler

Lag 4: 56 -70 cm: lysgråbrunt leret sand med få knuste brokker og tegl.

Lag 5: 70 -85 cm: brunt let sandet ler

Lag 6: 85-100 cm: gråbrunt leret sand med nogle større knuste brokker

Lag 7: >100: undergrund af brunt leret sand.

Grøft 4: østprofil, lagene beskrevet ovenfra

Lag 1: 0 - 20 cm: muld,

Lag 2: 20 - 65 cm: gult gruset let leret sand med knuste brokker

Lag 3: 65 - 90 cm: mørkbrunt leret sand med en del knuste brokker,

Lag 4: >90 cm: undergrund brunt humøst leret sand.

.

01043D01.JPG

01043D02.JPG

01043D03.JPG

01043D04.JPG

01043D05.JPG

01043D06.JPG

01043D07.JPG

01043D08.JPG

01043D09.JPG

01043D10.JPG

01043D11.JPG

01043D12.JPG

01043D13.JPG

01043D14.JPG

01043D15.JPG

01043D16.JPG

01043D17.JPG

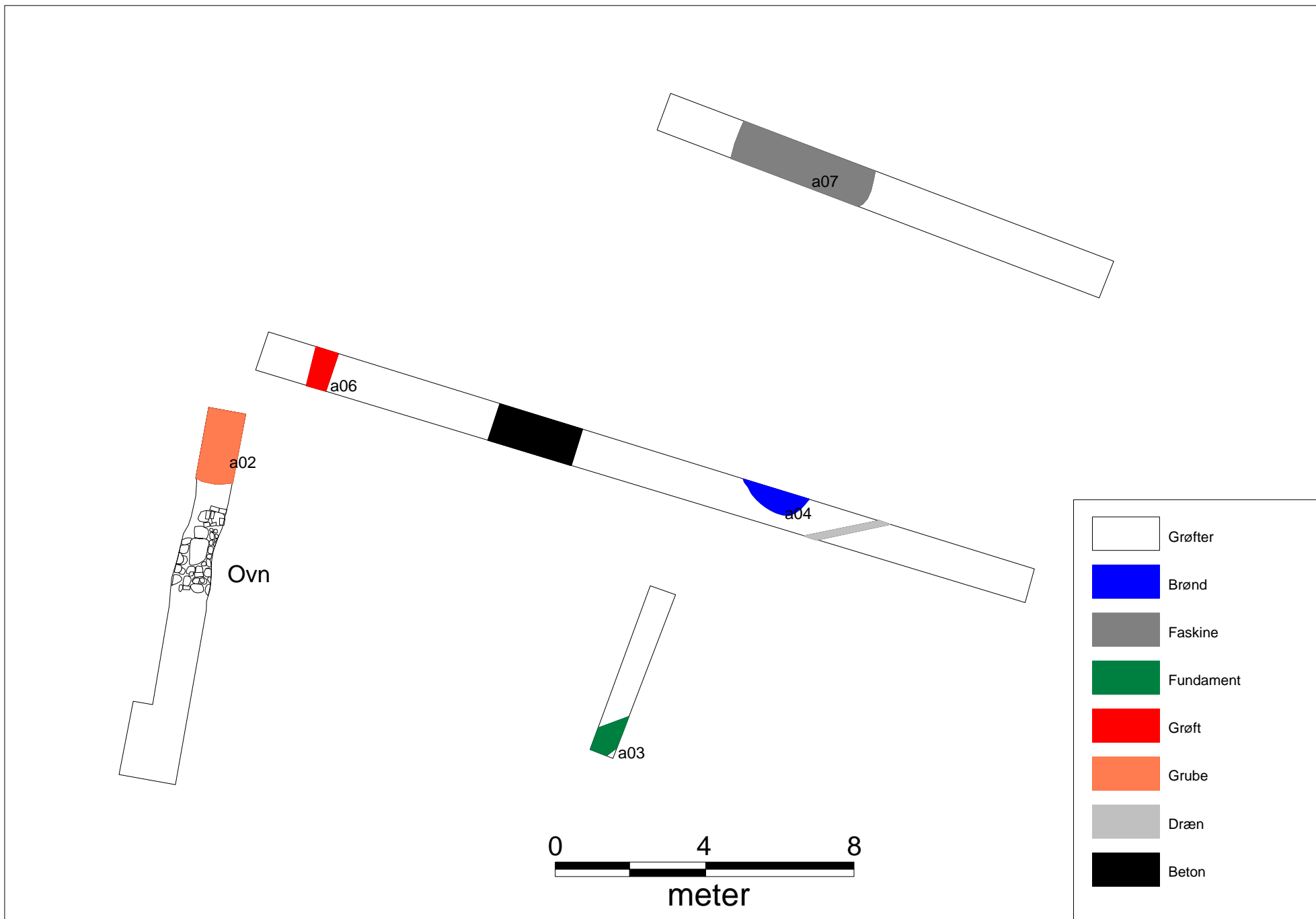
01043D18.JPG

01043D19.JPG

01043D20.JPG

SVM01043-1Bilag02: fordelingen af anlægsspor

SVM01043-1_Bilag03: tegning af ovn a01